

Szabados Jenő

1911-1942

Szabados Jenô

(1911-1942)

A művész méltatását készítette:

dr. Zsámbéky Monika

művészettörténész

Szakmai lektor:

Aszalós Endre

művészettörténész, a MNG nyugalmazott főmuzeológusa

Nyelvi lektor:

Kiss Zsuzsanna és Majzik Ágnes

tanárnők

A katalógus szerkesztésében és a fotók elkészítésében közreműködött:

Szabados László

Szerkesztette:

Szabados Pál

© Klever-Top Kft.

A címlapon: 1. *Kert (Kertünk sarka)*, 1941., akvarell, papír, 296 × 427
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

Szabados Jenő

(1911-1942)

festőművész

Centenáriumi Emlékkiállítás

VECSÉSEN

a szülőváros

József Attila Művelődési Házának kiállító termében,

2011. szeptember 23-tól október 2-ig.

Helyszín:

2220 Vecsés, Vértesi Nándor utca 9.

Nyitva tartás:

H-P: 10-12 és 13-18 óra,

Sz-V: 9-13 óra között.

2. Táj (*Vecsési téli táj, Kertünk télen*), 1940 k., olaj, vászon, 650 × 480
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

KEDVES OLVASÓ!

Nagyon örülök, hogy Szabados Jenő születésének centenáriumán, ennek a könyvnek a lapjain egy vecsési művész képei és élete elevenedik meg újra.

Amikor Szabados Jenő életútját olvastam és megnéztem a képeit, Baudelaire és az ő Albatrosza jutott az eszembe. Emlékeznek a versre? Az albatrosz, ha földre hozzák, óriási szárnyaitól nem tud járni...

Félek, hogy ha Szabados Jenő festményeit a földre hoznánk, ha besorolnánk, behatárolnánk, címkéznénk, akkor a teljességükből, a tökéletességükből, a lényegükből vennénk el valamit.

Hiszen Baudelaire is azt mondja a szabad albatroszról, hogy: „szárnyán kalandra szállt...” Szabados Jenő élete és munkássága kaland. Kaland a színekkel, fényekkel és árnyékokkal, a formákkal; kaland a térrel és idővel. Kaland a végtelenben, a végtelennel. A múlttal és jövővel. Kaland az emberrel, a tájjal, a titokkal, a misztikummal, a csodával.

De ennek a kalandnak mi is részei vagyunk, hiszen a néző dolga, hogy megsejtse a festmények mögött, a festményekben a hagyományos engedelmességet tagadó, a messzeséget kihívó, a szabadságot vágyó egyéniséget. A mindenkori, halhatatlanságért küzdő, ugyanakkor véges embert, akiről végtelenül keveset tudunk. A kaland az, hogy megérezzük: itt az emberi lélek mélységeiben járunk és keresgélünk; beláthatatlan, megfoghatatlan, kiismerhetetlen rejtekekben.

Kedves Olvasó!

Szabados Jenő életútja – mondhatni – végigkanyarog széles e' világon. Vecsés, Róma, Pannonhalma és Voronyezs között, előtt és után sokáig lehetne sorolni az állomásokat.

De festményei messze túlszárnyalják az életének ezeket a valós stációit. Egy sokkal szélesebb világ élményét rögzítik, és ezt kínálják fel most nekünk is. Szabados Jenőre ezért különösen illenek Egy József festőművész gondolatai, miszerint: „Soha nem felejttem el, hogy a táj, ami előttem van, mögöttem folytatódik.”

Szlahó Csaba
Vecsés polgármestere

3. *Önarckép*, 1938., olaj, vászon, 650 × 510
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

SZABADOS JENŐ FESTŐMŰVÉSZ PÁLYAKÉPE

1937 egyik borongós novemberi napján egy fiatal magyar művész utazott vonaton Párizsból Itália felé. Szabados Jenő ekkor 26 éves volt, és kitartó munkával, önkép-zéssel, gyakorlással már sok mindent elért. Elvégezte a budapesti Képzőművészeti Főiskolát, ahol az előző évben rajztanári okle-velet szerzett. Részt vett a végzős növendé-kek főiskolai tárlatán. Ezt megelőzően még középiskolás korában elnyerte az országos középiskolai rajzverseny I. díját, s 1937 májusában újabb sikert könyvelhetett el: megkapta Budapest székesfőváros hatszáz pengős díját és az állami római ösztöndíjat.

Egy nagyobb murális¹ megbízatását is teljesítette: 1935 nyarán elkészítette - több művészársával közösen - a gönci római katolikus plébániatemplom freskóját. A megnyert ösztöndíja tette lehetővé tanul-mányútját Münchenbe és Párizsba, majd a nyolchónapos tartózkodását Rómában.

Szabados Jenő komolyan és eltökélten készült fel a művészi pályára, elméleti és technikai téren is alaposan képezte magát. Pályatársai szerint az évfolyam legjobb nö-vendéke volt, az egyik legtehetségesebb és legeredetibb alakja. Több nyelven beszélt és olvasott, járatos volt a művészettörténet-ben, irodalomban, zenében, filozófiában. Önszántából tanult hegedülni, és gyakran járt hangversenyre. Baráti körben vagy ott-hon is szívesen hallgatott klasszikus zenét. Az ígéretes indulás és kibontakozás éve-iben nem sejthette, hogy itáliai útja után mindössze öt év adatik meg neki.

Győzelmi emléklap, 1930.

A művész és társai Göncön, a római katolikus plébániatemplom freskójának festésekor 1935-ben

¹ Fallal kapcsolatos (fali)

Milyen családi háttérrel rendelkezett Szabados Jenő, és hogyan indult pályája?

A művész szülei (Szabados Pál és König Mária)
az 1930-as években

mekágyi láz. Második felesége König Mária volt, akinek Imre nevű fia 1907-ben, Jenő pedig 1911-ben született.² Így Jenő népes családban cseperedett fel, bár két nagyobb testvére hamar elkerült otthonról. A család 1909-ben költözött Vecsésre, s ebben a házban született Jenő is. Édesanyja és Izabella halálukig itt laktak. Bár a család tisztos polgári színvonalon, de szűkösen élt, mind a négy gyermek tovább tanult, képezte magát. Nem mondható általánosnak, hogy egy tanítónő-apáca: Izabella, egy katonatiszt, repülő őrnagy: Pál, egy ferences szerzetes-pap: Imre és egy festőművész: Jenő kerüljön ki egy családból.

Jenő elemi iskoláit Vecsésen végezte, majd 1922-től a Budapesti V. ker. M.Kir. Állami Bolyai-Reáliskolában folytatta tanulmányait, itt is érettségizett. Kitűnő rajz-

A művész szülőháza, Vecsés, Zöldfa utca 52.
szám alatt az 1976-ban elhelyezett emléktáblával

ősei a Sopron megyei Cirákon, majd Mihályiban laktak, földműves gazdálkodók voltak, bizonyára akadt közöttük ügyes kezű fafaragó, ezermester. Édesapja, Szabados Pál katonaként szolgált, majd koronaőr lett, nősülése után Budán telepedett le, leszerelt és tisztviselőként helyezkedett el. Első felesége, Palkó Anna 1902-ben Izabellának, majd 1904-ben Pálnak adott életet, utána azonban elvitte a gyermekágyi láz. Második felesége König Mária volt, akinek Imre nevű fia 1907-ben, Jenő pedig 1911-ben született.² Így Jenő népes családban cseperedett fel, bár két nagyobb testvére hamar elkerült otthonról. A család 1909-ben költözött Vecsésre, s ebben a házban született Jenő is. Édesanyja és Izabella halálukig itt laktak. Bár a család tisztos polgári színvonalon, de szűkösen élt, mind a négy gyermek tovább tanult, képezte magát. Nem mondható általánosnak, hogy egy tanítónő-apáca: Izabella, egy katonatiszt, repülő őrnagy: Pál, egy ferences szerzetes-pap: Imre és egy festőművész: Jenő kerüljön ki egy családból.

Jenő elemi iskoláit Vecsésen végezte, majd 1922-től a Budapesti V. ker. M.Kir. Állami Bolyai-Reáliskolában folytatta tanulmányait, itt is érettségizett. Kitűnő rajz-készsége hamar megmutatkozott, kedvelte az ábrázoló geometriát. Korai ceruza- és szénrajzai, akvarelljei jó komponáló-készségről, az ábrázolt személyek karakterének megragadásáról tanúskodnak. Középiskolai évei alatt tanult meg hegedülni, a zene egész életében fontos maradt számára. Érdekelte az irodalom is, szívesen olvasott verseket, rajongott Adyért, szerette Dsida Jenő műveit.³

² Az 1906-ban született István hathetes korában meghalt. Később még három testvér nem élte túl a csecsemőkort: Miklós (1914), Mária (1917), Endre (1919).

³ Később, itáliai tartózkodása alatt bejegyezte Dsida Jenő születésnapját a naptárába: „1938. január 7. Dsida Jenő 31 éves.” Nem sejtette, hogy a költő még ebben az évben meghal, s ugyanolyan fiatalon, mint ő.

Pályaválasztásában egyre biztosabb lett, a művészi hivatás vonzotta. Ezt nyomatékosította első komoly sikere: 1930 júniusában végzősként megnyerte az országos középiskolai rajzversenyt. A Képzőművészeti Főiskolára a jól sikerült felvételi vizsga ellenére sem vették fel, mert nem volt hathatós protektora. Ő a kudarc ellenére hamar megtalálta továbbképzésének módját: Szőnyi István festőiskolájába jelentkezett. A korszak egyik legjelentősebb festőművésze és tanára továbbfejlesztette az ifjú művészjelölt meglévő tehetségét. Ekkor már aktrajzokkal, emberábrázolással is bátrabban kísérletezett. Nyáron megrendezte első önálló tárlatát a vecsési Telepi iskola termeiben, bizonyára büszkeséggel töltötte el a megmutatkozási lehetőség a fiatal művészt.

A második felvételi a Képzőművészeti Főiskolára már sikeres volt, Szőnyi mes-ter ajánlásával Réti István osztályába került. A főiskolán végigjárta a szokásos stúdiumokat, a másolástól kezdve az alakrajz, a komponálás, a szerkesztés lépcsőfokait. Részt vett a nyaranta szervezett alkotótáborokban, 1932-ben Szentendrén, a következő három évben Miskolcon. Utóbbi helyen Benkhard Ágost művésztanár volt a vezető, aki Nagybyányán tanult Hollósy Simon tanítványaként, 1921-ben

megszervezte a miskolci művésztelepet és 1938-ig vezette. A már ismert technikák (olaj, akvarell, szén, ceruza) mellett kipróbálta a

diópácot, a temperát, majd Kisfaludi Stróbl Zsigmondtól mintázást, Nagy Sándortól freskófestést tanult. Különösen ez utóbbi fogta meg, s a miskolci alkotótábor után a gönci templomban lehetősége volt első falképének megvalósítására. Főiskolai rajzai, festményei már több vonást megmutatnak művészi erényeiből, témaválasztása ekkor alakult

Szabados Jenő fiútestvéreivel
Imre (Anzelm atya) és Pál 1933-ban

4. Anyám arcképe, 1928.,
ceruza, papír, 298 × 220

A művész érettségi képe 1930-ból

ki, többnyire portrékat és tájképeket festett. Utóbbiaknál a vecsési ház, kert, utca-
részletek végigkísérik pályafutását, s amerre járt vidéken, mindenhol megöröki-

5. Kalapos parasztember,
1933., szén, papír, 230 x 194

tette benyomását a természetről, a település-
ről, legyen az Szentendre, Miskolc, Gönc vagy
Nagybánya. Tájképein a fény-árnyék játéknak,
az atmoszférának, a fényvisszaverődéseknek
fontos szerep jut, az élénk sárgák, zöldek,
barnák, vörösek friss színhatást kölcsönöz-
nek a műveknek (*Koranyári délelőtt* /24. kép/,
Szentendrei táj /22. kép/, *Napsütéses liget*). A
tájképek mellett mindig megtalálja a tájhoz
tartozó embert, megkapó, találó jellemrajzok
készülnek a vidék figuráiról (*Kalapos paraszt-*
ember /5. kép/, *Fiúk a vízparton* /26. kép/,
Kendőben ülő öregasszony).

Az 1935. év tavaszán nagy élményt jelentett számára egy bécsi tanulmányút,
ahol a múzeumokban eredetiben tanulmányozhatta az antik szobrokat, a cso-
dált reneszánsz mesterek festményeit. A gönci plébános megbízásából festette
ki a templom apszisát 1935 nyarán, ahol Szent Imre életéből vett jelenet volt a
kitűzött téma, a herceg önfelajánlása a veszprémi templomban Szűz Mária szob-
ra előtt. Ez az egyetlen murális alkotása, ami szerencsére meg is maradt. Több
kompozícióvázlatot készített a freskóhoz, amelyekben a főbb figurák elhelyezését,

6. A gönci templom freskója
a 2001-es állapot szerint

gesztusait, színfoltjait rögzítette. Kissé
eklektikusnak érezzük a jelenetet, ahol
a földi szereplők lírai, de realista megje-
lenítése mellett egy barokkos angyal is
feltűnik, míg Szűz Mária jobban közelít
egy földi alakhoz, mint égi jelenséghez.
Az azonban javára írható, hogy a kor-
szak egyházművészetében jelentkező
szecessziós és novecento hatásokat nem
vette át szolgai módon, saját hangot ala-
kított ki.

A főiskola befejezése előtt kétéves
ösztöndíjat kapott Réti István mellett
tanársegédi beosztással. Ezzel is elis-
merték tehetségét, megbízhatóságát
és eddigi alkotói tevékenységét. 1936

elején hívták be először tartalékos katonai kiképzésre. A hadseregnél töltött időszak nagy lelki megrázkódtatást jelentett számára, az ott meg tapasztalt durvaság, embertelenség viszolygással töltötte el. A főiskola utolsó hónapjaiban komoly elméleti munkát végzett, szakdolgozatát a „A szín, mint szimbólum a művészetben” címmel írta meg. Ebben nagyfokú tájékozottságot tanúsított az

7. Felsőbánya, 1932 k., olaj, vászon, 800 × 880

ikonográfiai kérdésekben, külön fejezetben tárgyalta a színek szerepét az indiai, kínai és japán művészet ábrázolásaiban. Az idegen nyelvű szakirodalmat is jól használta fel, német, francia, angol nyelvű művekből sokat idézett. Igyekezett megérteni a keleti ember eltérő felfogását a természetről, a művészi ábrázolás céljáról. Sokat foglalkozott a művészet szellemi, lelki tartalmával – ez a töprengés közel állt a filozófiára és a transzcendens világra nyitott énjéhez.

A francia posztimpresszionisták közül leginkább Cézanne-t és Van Goghot tartotta nagyra, azonban a modern elvont törekvésektől, a nonfiguratív kísérletektől (Franz Marc, Kandinszkij) idegenkedett, és a futuristák, kubisták sem gyakoroltak rá alkotói értelemben hatást. Tájképein, portréin átgondoltság, mély spiritualitás érződik, de ezt nem a húszas évek újklaszcizista, Árkadia-festészetének heroikus stílusában valósította meg. Tanárain kívül talán a Gresham-kör tagjaival érzett emberi és szemléletbeli rokonságot, a már befu-

8. Borbélynál,
1937 k., olaj, papír, 470 × 400

tott és elismert művészek – Berény Róbert, Bernáth Aurél, Egry József, Szobotka Imre – véleményére adott, a műveire mondott elismerést büszkén nyugtázta.

Érdeklődési körének tágulását mutatja, hogy ex libris-terveket és üveglak-terveket is készített ekkoriban. A színpompás gótikus üveglakok később is csodálattal töltötték el, amint arról párizsi naplójegyzetei és vázlatai tanúskodnak.

9. Önarckép tükörrel,
1937 k., olaj, karton, 700 × 502

Több kiemelkedő portré és életkép is született ekkor: az *Öreg néni*, a *Kártyázók* /28. kép/, a *Borbélyműhelyben* több változatban is, az *Önarckép tükörrel* /9. kép/.

1937 nyarán komoly szakmai sikert ért el a Képzőművészeti Főiskola jubileumi kiállításán. Tizenkét kiállított festménye és nyolc rajza meggyőzte a közönséget és a döntnököket, a *Vonatban* című művével a főváros hatszáz pengős díját kapta meg, és elnyerte a magyar állami ösztöndíjat Rómába. 1928-tól a Római Magyar Akadémia kurátora Gerevich Tibor lett, aki támogatta az országot korszerű művészeti eszközökkel reprezentáló fiatal művészek továbbképzését. Így került ki itáliai tanulmányútra a korszak

több jelentős művésze; a sort Szőnyi István, Aba-Novák Vilmos, Patkó Károly és Medveczky Jenő nyitotta, majd a későbbi évfolyamokban Molnár C. Pál, Kontuly Béla, Vilt Tibor, Domanovszky Endre követte őket, hogy csak a legjelentősebb egyéneket emeljük ki az ösztöndíjasok közül.

Itt érünk vissza a bevezetőben megjelölt időponthoz. A nyolchónapos római tartózkodás Szabados Jenő legoldottabb, legnyugodtabb időszaka volt. Szinte tobzódtott a látnivalókban, szisztematikusan kereste fel az antik műemlékeket, a múzeumokat, a festmények és szobrok tömegét magába foglaló barokk templomokat. Lelkesen számolt be naplójában a látnivalókról, jegyzeteket készített a megcsodált szobrokról, freskókról, oltárképekről.⁴ Rómán kívül meglátogatta Assisit, Firenzét, Bolognát, Sienát, Orvietót, Nápolyt, a Nemi tavat, Frascatit. Hangverseny-

⁴ Elragadtatással írt a Sixtusi kápolna freskóiról: „Ma láttam először a Sixt. Kápolnát. Nagyszerűbb dolgot nem csinált senki.” Naptárbejegyzése 1938. január 13-án. Vázlatfüzetébe császárok és filozófusok antik római és nápolyi szoborportréit, lovas figurákat és mozaikokat skiccelt fel, leírta a pompeji freskók technikai összetételét. A padovai Arena-kápolnában Giotto freskóit elemezte részletesen, különösen a színhasználatot és a színek egymásra hatását.

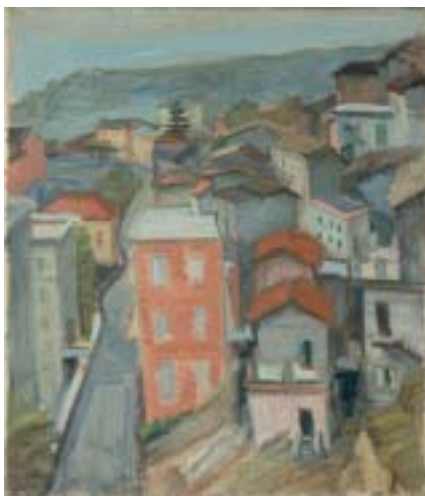
látogató szenvedélyét is ki tudta elégíteni, barátaival, művésztársaival többször ment el koncertre, ennek művészi termése festményekben is testet öltött (*Elkészt hangversenylátogatók* /30. kép/, *Csendélet hegedűvel*). Kinti időszakában legtöbbször Duray Tiborral, Bartha Lászlóval, Gerő Lászlóval és Kerényi Jenővel szervezett közös programot. Az itáliai felfokozott intenzitású színek, éles fények kivilágosították palettáját, bár néhány képén a benne lévő alapvető feszültség és nyugtalanság tükröződik (*Frascatti karnevál* /35. kép/). Megkapó, jól megszerkesztett város és utcaképeket festett (*Római kertben* /32.

Művésztársaival, Duray Tiborral és Bartha Lászlóval Rómában, 1938-ban

kép/, *Olasz városka* /34. kép/, *Római utca* /10. kép/), megragadta a halpiac sokszínűsége (*Piac* /29. kép/, *Gyümölcsvásár* /36. kép/), a megáradt Tevere, a házak változatossága, a domboldalak nyugodt kertjei, gyümölcsösei (*Dombos olasz táj*). Táj- és városképei sokszor felülnézetből, erős rálátással készültek, szerette az átlós átvágásokat, kivágásokat. Alapvető habitusát itt sem tudta levetkőzni, észrevette és megörökítette a vidám, csillogó belvárosokon kívül élőket (*Külvárosi emberek* /33. kép/), utcaképein mindig szerepel az ott élő ember.

A tanulmányút zárásaként a Collegium Hungaricumban kiállítást szerveztek az elkészült művekből, Szabados 15 olajképet állított ki. Utolsó itteni művei közé tartozik egyik legkiemelkedőbb alkotása, a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében található, szemközt ábrázoló, nagyobb méterű *Önarcképe* /3. kép/. Több megkapó fiatal kori önportrét is ismerünk tőle, e képen azonban egy érett, kialakult stílussal rendelkező,

10. *Római utca*, 1938 k., olaj, vászon, 695 × 600
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

11. *Anyám a varrógépnél*,
1939., akvarell, papír, 120 × 105

Koratavasz /39. kép/, Anyám a varrógépnél /11. kép/, Édesapám munka közben /12. kép/). Lendületes, széles ecsetkezeléssel, élénk színekkel ragadta meg a kert virágzó gyümölcsfáit, a veranda boltívein át kitekintve megkapó kivágásban (*Kilátás a verandánkról /41. kép/*). Az itáliai falképfestészet remekei lelkesedéssel töltötték el, talán ennek is tudható be, hogy hazatérése után otthon többször kísérletezett freskóval, kisebb méretben. Technikai jártasságát, mesterségbeli tudását azonban sajnos a későbbiekben ezen a területen nem tudta kamatoztatni.

A világ zajától, az egyre vészjóslóbbá váló hírektől nem tudott elvonulni, nyugodt alkotói munkáját egyre többször szakította meg a katonai behívás, amelynek nem szívesen, de kötelességszerűen engedelmeskedett. 1938 nyarától részt vett a Felvidék déli részének visszafoglalásában, 1940 júniustól októberig ismét a hadsereg-

12. *Édesapám munka közben (Asztalos)*,
1939., akvarell, papír, 300 × 275

komoly, töprengő, belső feszültséggel vívódó művész néz velünk szembe. A beáramló fény megcsillan arcának jobb oldalán, fehér inggallérján. A valóságtól elrugaszkodott színhasználat, az erőteljes folthatás barázdálttá, darabossá teszi arcát, belső világát még jobban kifejezve.

Hazaérve visszatért a szülői házba. Nem csatlakozott művészi csoportokhoz, magányosan dolgozott, a vecsési falusi környezetet örököltte meg, szüleit, házuk udvarát, verandáját, kertjét, a gyümölcsfákat, állatokat. Látszólag egyszerű témái a munkálkodó embernek állítottak emléket (*Rendtelenség,*

ben szolgált az erdélyi bevonuláskor, 1941 tavaszán pedig három hónapig volt távol a Délvidék visszacsatolásakor. Arra érdemes műveit igyekezett kiállításokon bemutatni. Erre itáliai útja után több lehetősége adódott. 1939 februárjában a „8 festő és 8 szobrász” című kiállítás résztvevője volt a Nemzeti Szalonban (együtt jelent meg Bartha László, Domanovszky Endre, Gallé Tibor, Iván Szilárd képeivel), s a Képes Krónika című lapban igen dicséret kritikát kapott. 1940-ben a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán szerepeltek művei, decemberben pedig a Műcsarnok-

ban rendezett Nemzeti kiállításon. Ugyanazzal a csoporttal („8 festő és 8 szobrász”) 1941 tavaszán ismét jelentkezett a Nemzeti Szalonban, és nagy örömet jelentett számára, hogy ez év végén a Képzőművészek Új Társasága (KÚT) kiállítására is beválogatták műveit. Más látogatói körrel és más kiállítási programmal működött az Ernst Múzeum, ahol 1942 áprilisában csoportos tárlaton vett részt.⁵

Ezek a kiállítások jelentették számára az ünnepeket, amelyekre nagy izgalommal és felfokozott várakozással készült.

1939 nyár végén egy újabb természeti táj, a Balaton ejtette rabul. Tihanyban töltött két hónapot, s az új természeti környezet, a táj atmoszférája megihlette, és talán a legtermékenyebb két hónapot dolgozta végig a Balaton partján. Több mint ötven képét ismerjük ebből az időszakból. A balatoni táj, a lankás domboldalak (*Tihanyi útkereszteződés*, *Tihanyi udvar*, *Kilátás a Balatonra* /13. kép/), a legelésző állatok, a tihanyi és füredi vásár, a falusi kocsmá, az utcaképek, a mezőn dolgozó parasztok elevenedtek meg rajtuk (*Cséplés a mezőn* /44. kép/, *Kordély* /43. kép/).

Ezek a legjobb képei közé tartoznak. Lendületes vonalvezetés, nagy foltokban való építkezés, mély érzelmi telítettség, élénk színvilág jellemzi e műveket, s bennük a nagybányai hagyomány feloldódik a Szőnyitől, Rétitől tanult látásformával, s a maga által kidolgozott lírai expresszív stílusformákkal. Cézanne, Van Gogh, a konstruktivisták és kubisták művészi eredményeit is beépítette festményei színvilágába, szerkesztési módjába, alkotói látásmódjába. Nagyra tartotta Csontváryt, egyik triptichon formájú művében (*Festészet – Triptichon*⁶) a jobb oldali képen a nagy festő portréja az előtérben látható. A földműves

13. *Kilátás a Balatonra*, 1939., akvarell, papír, 470 × 600
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

14. *Férfi kaszával*,
1939 k., akvarell, papír, 300 × 230

⁵ A kiállított művek között volt az Apám, Kerti sarok, Esti hangulat, Tihanyi vásár, Pannonhalmi építkezés.

⁶ Magyar Nemzeti Galéria ltsz. F. K. 7254

15. *Anyám mos (Mosónő)*,
1941., tus, papír, 600 × 400

lála után (1940 szeptemberében) azonban megváltoztatta álláspontját, és 1941 szeptemberében elfogadta a biztos keresetet jelentő tanári állást. A nyara még az otthoni környezetben telt, a kertről, a faluról remekműveket készített (*Nyár triptichon*, *Beszélgetők a verandán* /20. kép/, *Anyám mos* /54. kép/). Ezek voltak utol-

16. *Havas táj Pannonhalmi környékén*,
1942., akvarell, papír, 570 × 450

munka nehézsége, az emberi erőfeszítés ábrázolása Nagy Balogh János, Tornyai János vagy Nagy István művészetét idézi fel.

Bár egyáltalán nem volt közéleti ember, a világ dolgai mégis érdekelték és figyelemmel kísérte a politikai híreket⁷. Elkeseredettséggel töltötte el a háború kitörése és kiterjedése, humanista életfelfogása szemben állt minden fajta erőszakkal és háborús cselekedettel. Saját egzisztenciális létével is küszködött, nem akarta elkötelezni magát semmilyen biztos állásba, csak a művészi ambícióinak akart élni. Bár már 1940-ben felkínálták számára a pannonthalmi olasz gimnázium rajztanári állását, ekkor nem fogadta el. Édesapja ha-

só vecsési képei. Ősztől az új feladatok kötötték le Pannonhalmán, nagy lelkesedéssel kezdett neki a tanulók neveléséhez és művészi ízlésük formálásához. Új tanmenetet készített, érdekessé és újszerűvé akarta tenni a tanórákat, a diákokat a művészet szeretetére és megértésére igyekezett tanítani. Új lakóhelyén új témákat talált, megörökítette az olasz gimnázium épületének építkezésén dolgozó munkásokat (*Építkező katonák* /59. kép/, *Építkezés* /58. kép/, *Talicskázók Pannonhalmán* /60. kép/), a tantermüket, szobáját, a környékbeli lankás dombokat és a bakonyi erdőket. Megihlette a téli, havas domboldalak kékes színvilága, a téli szí-

⁷ Kalendáriumában ilyen feljegyzéseket találunk: 1938. szeptember 29-én Chamberlain, Hitler, Mussolini, Daladier Münchenben. Szept. 27. Chamberlain beszélt a rádióban. Okt. 1. Német bevonulás a szudétákhoz. Nov. 2. Bécsi megegyezés.

nek újdonságot jelentettek palettáján (*Kopár fák* /61. kép/, *Tél a Bakonyban*, *Havas táj Pannonhalmi környékén* /16. kép/).

Nevelői és művészi munkáját azonban drasztikusan félbeszakította a történelmi helyzet: 1942 márciusában újból katonai egyenruhát húzott és április végén a szovjet frontra vezényelték, ahol augusztus 8-án Voronyezstől délre, Sztorozsevoje falu mellett tűzharcban esett el. A közeli Novo Uszpenka temetőjében hantolták el. Földi maradványai ma a Rudkinóban létesített központi hősi temetőben nyugszanak.⁸

A művész katonaruhában
1941-ben

Csendes, szerény, hallgatólag alkatú volt, nem bohém, nagyhangú művész. Komorságra, tépelődésre hajlamos természetű, ugyanakkor képein derűs színeket, lendületes ecsetkezelést, élénk frissességet láthatunk. Gyorsan, ösztönös hevületben, de mindig átgondolt kompozíciós szerkezettel dolgozott.

Képei, témái nem keresték az elismerést, nem a divatos, közkedvelt portrékat és csendéleteket vagy tájképeket festette. Saját belső meggyőződésből, saját útján haladt, kísérletezve, tanulmányozva az elődöket, az igaznak tartott úton maradt.

A legegyszerűbb témákat sem vetette el, leggyakrabban a munkálkodó vagy pihenő ember és környezete volt, ami megragadta, és ezt méltónak tartotta a megörökítésre. A valóság pillanatszerű megragadása, a kétkezi munkával töltött élet dicsérete tükröződik művein. Komoly festésetelméleti tanulmányokat folytatott, színelméletet dolgozott ki főiskolai tanulmányában, de ez az elméleti tudás nem mesterkélten jelent meg képein, hanem bensőleg átgondolt kompozíciókban, szerkesztettségben, fényhatásokban, megkapó fénytükröződésekben. Munka- és tájbrázolásai egyaránt a rend, az igazság és a szépség utáni vágyakozásának lenyomatai. Legbenső-

17. Asztalnál olvasó szerzetes (Imre),
1940., akvarell, papír, 300 × 230

⁸ A HM.HIM.HLI. Központi Irattár 2011. 04. 29-én kelt levele alapján.

18. *Jézus tanítványaival*,
1938., tus, akvarell, papír, 335 × 139

ségesebb képeit családtagjairól készítette, ezeken érezhető, hogy leginkább a vecsési otthonban, családi körben tudott feszült, zaklatott gondolataitól megszabadulni, vívódásaiból megnyugodni. Családjával mindvégig szoros kapcsolatot tartott fenn, amikor nyolc hónapig Olaszországban volt, gyakran küldött édesanyjának és testvéreinek levelet, és tőlük is hamar kapott választ. Pál bátyja például Jenőnek Rómába küldött leveléhez csatolta egyéves kislányának, Máriának fényképét.⁹

Humánus, Szent Ferenc-i lelkület jellemezte, szerette a természetet, az embereket, az udvarukon élő állatokat, kutyákat, macskákat, csibéket.¹⁰ Mély részvéttel és figyelemmel fordult a szegények, elesettek felé, erős szociális érzéssel rendelkezett, az igazságtalanság, embertelenség felháborította. Éles kritikával illette a fennálló társadalmi ellentéteket, s bár mélyen vallásos volt, az álszent, hatalomra vágyó, úrimód pöffeszkedő egyháziak kihozták sodrából. Az evangéliumi egyszerűséget vallotta, távol állt tőle a korszak

klerikusainak barokkos pompája, felsőbbrendűség-tudata.

Legközvetlenebb hangú, legemberibb visszaemlékezést pályatársa, Iván Szilárd írta róla a *Tér és Forma* 1944/2. számában.

Halála után műveit a Fővárosi Képtárban és a Nemzeti Szalonban 1944-ben mutatták be. Legteljesebb emlékkiállítását 1949-ben rendezték meg a Fővárosi Képtárban, ahol 98 műve szerepelt: 88 olajfestmény, a többi akvarell és ceruzarajz.¹¹ Szülőfaluja 1967-ben emlékezett meg róla a vecsési Művelődési Otthon kiállításán. Két festményét mutatták be 1996-ban a Nagybánya művészete¹² című tárlaton

⁹ Bejegyzés olasz naptárban 1938. március 26-án. Palinak lap, Palitól lap: Mária fényképe.

¹⁰ Hasonló lelkület jellemezte Imre testvérét, aki Anzelm atya néven, köztisztelőben álló ferences szerzetes volt Vácott és gyógynövényekkel gyógyító tudós hírében állt. Hosszú életét szinte aszkéta módján élte le, 2000-ben hunyt el. 1998-ban Vác város díszpolgárává avatták.

¹¹ Fővárosi Képtár kiállításai XLII. Budapest 1949 január. A katalógusban munkásságát Pogány Ö. Gábor méltatta, az életrajzát Végvári Lajos írta meg.

¹² A Kalapos férfi (1934, Magyar Nemzeti Galéria ltsz. 78.134 T) és a Nagybányai táj (Magyar Nemzeti Galéria ltsz. 83.6 T) című olajfestményeket. Nagybánya művészete. Magyar Nemzeti Galéria 1996. március 14 - október 20. A katalógust szerkesztette Imre Györgyi. Budapest 1996, 537.

a Magyar Nemzeti Galériában, Zebegényben pedig a Szőnyi-tanítványok kiállításán. Az összefoglaló művészeti kiadványok sajnálatosan vagy elfeledték munkásságát, vagy csak nevének említéséig jutottak el. Alkotásai megtalálhatók köz- és magángyűjteményekben, továbbá a család leszármazottainál.¹³

19. Árnyas Nagybányai folyópart (Nagybányai táj), 1932., olaj, vászon, 405 × 510, a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

Születésének századik évfordulóján megérett az idő ahhoz, hogy rövid, de ígéretes és kitűnő munkákat eredményező pályafutásáról ismét megemlékezzünk, a feledés homályából előhozzuk, és különösen a fiatalabb nemzedékek számára személyét megismertessük, műveit bemutassuk.

20. Beszélgetők a verandán, 1941., akvarell, papír, 223 × 290

A szöveg összeállításához a Magyar Nemzeti Galéria és a család tulajdonában lévő képeket, dokumentumokat, és Aszalós Endre Szabados Jenő munkásságáról írt egyetemi szakdolgozatát (ELTE 1973) használtam fel. Köszönet érte.

Zsámbéky Monika

¹³ A Magyar Nemzeti Galériában 34 műve található, 19 festmény és 15 grafika. A keszthelyi Balaton Múzeumban két képét őrzik. A Képzőművészeti Egyetem gyűjteményében öt korai rajza, tanulmánya van. Újabban szép számmal bukkannak fel művei galériákban, aukciókon.

21. *Önarckép*, 1931 k., olaj-pasztell papír, 300 × 335

22. *Szentendrei táj*, 1932., akvarell, papír, 272 × 290

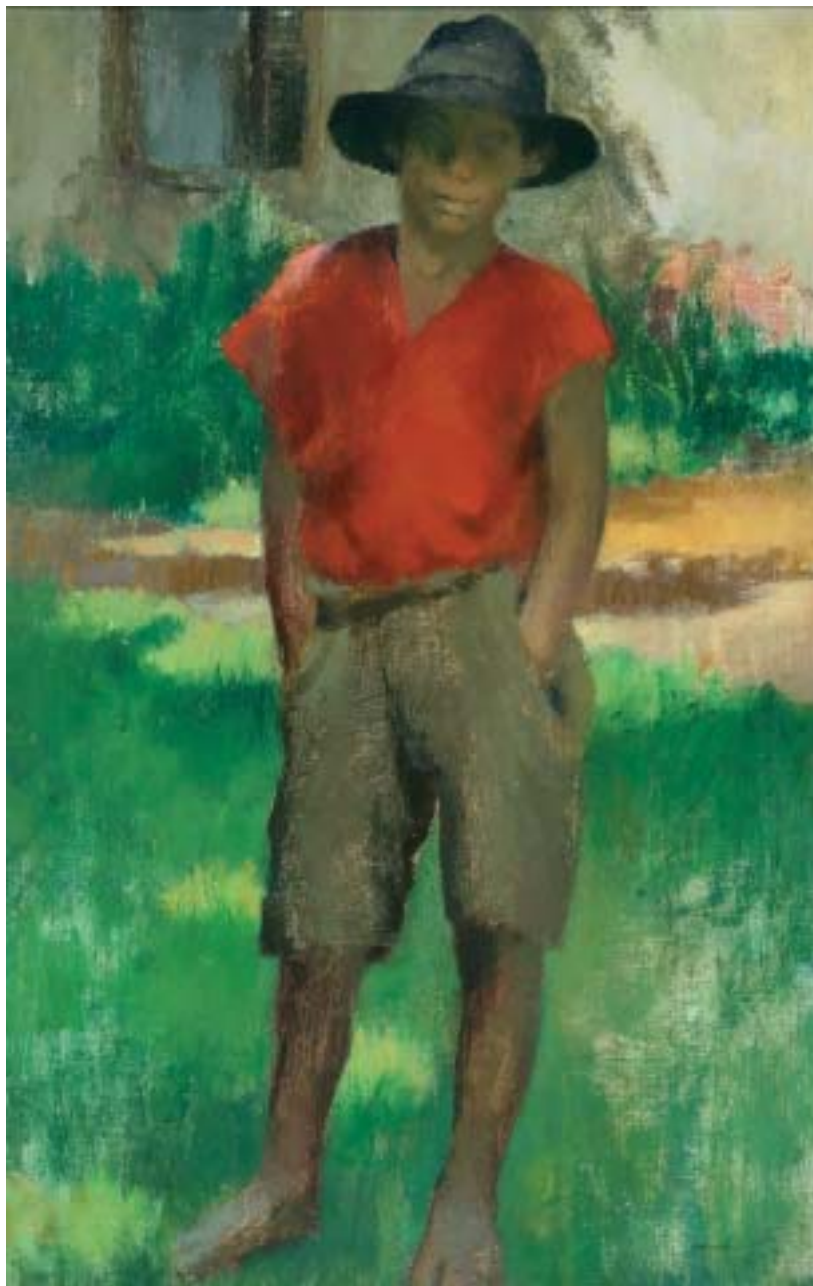

23. *Idős nő*, 1932., szén, papír, 600 × 417

24. *Koranyári délelőtt (Miskolc)*,
1933 k., olaj, vászon, 570 × 405

25. Kalapos cigánygyerek (Miskolc), 1933 k., olaj, vászon, 805 × 510

26. *Fiúk a vízparton (Miskolci cigánygyerekek)*,
1935 k., olaj, vászon, 730 × 610

27. *Álló akt (Leányakt)*, 1937 k., olaj,
vászon, 840 × 430

28. *Kártyázók*,
1936., olaj, karton, 900 × 1130

29. *Piac (Halpiac)*,
1938., olaj, vászon, 490 × 430

30. *Elkészett hangversenylátogatók*,
1938 k., olaj, vászon, 670 × 480

31. *Kaktuszok (Agávék)*,
1938., olaj, vászon, 865 × 590

32. Római kertben (*Lány a Gianicolón, Gianicolo*),
1938., olaj, vászon, 590 × 700

33. *Külvárosi emberek,*
1938 k., olaj, vászon, 690 × 520

34. *Olasz városka,*
1938 k., olaj, vászon, 430 × 280

35. Frascatti karnevál (Olasz karnevál),
1938., olaj, vászon, 810 × 555

36. *Gyümölcs vásár*, 1938 k., olaj, vászon, 640 × 490

37. *Dombos táj Tihanyban*,
1939 k., ceruza, papír, 234 × 296

38. *Reggeliző család,*
1938., olaj, vászon, 940 × 940

39. *Koratavaszi (Baromfiudvar)*, 1939., olaj, vászon, falemezre kas., 360 × 435
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

40. *Vásár (Paprikaárus a fürdői vásárban)*, 1939., akvarell, papír, 300 × 232

41. Kilátás a verandánkról,
1939., gouache, papír, 395 × 335

42. Hárfázó (Tihanyi kocsmában másodnapján),
1939., olaj, vászon, 600 × 700

43. *Kordély*, 1939., olaj, vászon, 800 × 800
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

44. Cséplés a mezőn (Szántóföldön, Cséplés),
1939 k., olaj, vászon, 800 × 800
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

45. *Otthon*, 1939., olaj, vászon, 1205 × 1455
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

46. *Vásár (A füredi vásárból)*, 1939., olaj, vászon, 800 × 800
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

47. *Apám*, 1939., olaj, vászon, 600 × 650
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

48. *Katonák a vagonban (Katonák)*, 1939., olaj, karton, 520 × 560

49. *Alvók (pihenés)*, 1940., akvarell, papír, 230 × 284

50. *Szemlélődés* (a "Nyár" triptichon bal képe),
1939., táblafreskó, 395 × 400

51. *Munka* (a "Nyár" triptichon középső képe),
1940., táblafreskó, 400 × 395

52. *Zakeus várja Jézust (Zakeus)*,
1940., táblafreskó, 990 × 990

53. *Anyám a verandán*, 1941., akvarell, papír, 220 × 288

54. *Anyám mos (Mosás)*, 1941 k., akvarell, papír, 228 × 298

55. *Befőzés*, 1941., olaj, vászon, 1200 × 960
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

56. *Ádám*
(a "Festészet" triptichon bal képe),
1941 k., olaj, karton, 585 × 335
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

57. *Csontváry*
(a "Festészet" triptichon jobb képe),
1941 k., olaj, karton, 585 × 335
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

58. *Építkezés*, 1941 k., olaj, vászon, 800 × 800
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

59. Építkező katonák (Fűrészelő katonák, Téglafűrészelők),
1941., olaj, karton, 800 × 940
a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona

60. *Talicskázók Pannonhalmán*, 1941., akvarell, papír, 237 × 300

61. *Kopár fák*, 1942., ceruza, papír, 295 × 230

KIÁLLÍTÁSOK

1931	nyarán	Vecsés, a Telepi iskolában ifjúkori bemutatkozása
1937	tavaszan	A Képzőművészeti Főiskola Jubileumi kiállítása
1938.	május 23.	A Magyar Akadémia ösztöndíjas kiállítása Rómában
1939.	február 12-26. máj. 28-jún 4.	A „8 festő és 8 szobrász” kiállítása a Nemzeti Szalonban A Székesfővárosi Képtár 1937-38. évi új szerzeményi kiállítása
1940.	ápr. 21-máj. 5. dec. 15-től	A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület 92. csoportkiállítása Nemzeti Kiállítás a Műcsarnokban
1941.	április 6-20. nov.30- dec.14.	A „8 festő és 8 szobrász” kiállítása a Nemzeti Szalonban A Nemzeti Szalonban a KUT kiállítása
1942.	január 11-25. április 11-19.	A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület „1942” kiállítása Az Ernst Múzeumban Csoportkiállítás, Bartha László, Cserepes István, Hrabéczy Ernő, és Koffán Károly társaságában
	június 6-22.	„A magyar művészetért” kiállítás a Műcsarnokban
1944.	januárban január 9-23.	„A magyar művészet 50 éve” jubileumi kiállítás a Fővárosi Képtárban A „8 festő és 8 szobrász” ötödik kiállítása a Nemzeti Szalonban
1946.	decemberben	A Fővárosi Képtár kiállítása
1948.	év során	Bányavidéki Vándorkiállítás A Fővárosi Képtár kiállítása
1949.	januárban	A Fővárosi Képtár a XLII. Emlékkiállítása
1957	tavaszan	A Magyar Forradalmi Művészet kiállítása a Műcsarnokban
1962.	évben	Nyíregyházi kiállítás
1967.	márciusban májusban októberben	A Magyar Nemzeti Galéria „Magyar Festők Itáliában” kiállítása A Vecsési József Attila Művelődési Otthon Emlékkiállítása Debreceni kiállítás
1971.	augusztusban	A Magyar Nemzeti Galéria „Lovak a képzőművészetben” kiállítása
1974.	júliusban	Ráckevei kiállítás
1977.	augusztusban	A Magyar Mezőgazdasági Múzeum kiállítása
1978.	augusztusban	A Magyar Mezőgazdasági Múzeum kiállítása
1979.	június 7-től	Kiállítás Szántódpusztán (balatoni)
1980.	júniustól	Kiállítás Szántódpusztán (balatoni)
1981.	áprilistól	Kiállítás Szántódpusztán (balatoni)
1983.	áprilisban	Kiskunhalasi kiállítás
1984.	október 23-27.	Vecsés, Szakmaközi Székház kiállítása
1986.	aug.30-szept.6.	A Vecsési József Attila Művelődési Ház kiállítása
1996.	márciustól májustól december 6-tól	A Magyar Nemzeti Galéria „Nagybánya művészete” kiállítása Kiállítás Szántódpusztán (balatoni) A Vecsési volt Munkásotthon kiállítása
1997.	januárban	A Szombathelyi Képtár „Nagybánya művészete” kiállítása
2000.	júliustól	Zebegey Szőnyi Múzeum, a Szőnyi tanítványok kiállítása
2005.	júniustól	Keszthely, Helikon Múzeum „Ló és lovas a képzőművészetben” kiállítása
2006.	augusztusban	A németújvári vár Batthyány Galériájában rendezett (Burgstiftung Güssing, Ausztria) kiállítás
2008.	szeptembertől	Keszthely, Helikon Múzeum Állandó kiállítása
2011.	szept.23-okt.2.	A Vecsési József Attila Művelődési Ház Centenárium Emlékkiállítása

SZABADOS JENŐ ÉLETÉNEK IDŐRENDI ÁTTEKINTÉSE

1911. június 13.	születésének napja
1917. szeptember - 1922. június	elemi iskolai Vecsésen (5 osztály)
1922. szeptember - 1930. június	középiskolai évek Budapesten (8 osztály)
1930. június	a 8. Országos Középiskolai Rajzverseny I. díja
1930. október- 1931. június	Szőnyi István festő- és rajziskolájának növendéke
1931. július	önálló kiállítása a vecsési telepi iskolában
1931. szeptembertől	a Képzőművészeti Főiskola hallgatója, mestere Réti István
1932. nyár	alkotó tábor Szentendrén, kirándulás Nagybányára
1933. nyár	művésztelepi tábor Miskolcon
1934. nyár	művésztelepi tábor Miskolcon
1935. tavasza	nyolc napos bécsi tanulmányi kirándulás
1935. nyár	művésztelepi tábor Miskolcon
1935. július	a gönci római katolikus plébániatemplom freskóinak elkészítése
1935. szeptembertől	ösztöndíjas tanársegéd a Képzőművészeti Főiskolán Réti István mellett
1936. január	póttartalékos katonai kiképzése
1936. június	tanári oklevelének megszerzése
1936. július – szeptember	tízhetes katonai szolgálata
1936. szeptember – 1937 június	továbbképzős művésznövendék a Képzőművészeti Főiskolán
1937. május	szereplése a Képzőművészeti Főiskola jubileumi kiállításán, elnyeri a Székesfőváros 600 pengős díját, valamint az Állami Római ösztöndíjat. Kehelytervét 50 pengős díjban részesíti az Oberbauer Egyházművészeti alap.
1937. október- november	müncheni, párizsi tartózkodása A „Székely Bertalan” pályázaton dicséretben részesül
1937 november – 1938. július	olaszországi tartózkodása
1938. május 23.	részvétele a római Magyar Akadémia kiállításán
1938. július- 1939. augusztus	első vecsési időszaka
1938. július- december	katonai szolgálata (Felvidék)
1939. február 12-26.	részvétele a Nemzeti Szalon csoportkiállításán, elnyeri a Balatoni ösztöndíjat
1939. május 28- június 4.	szereplése a Székesfővárosi Képtár 1937-38. évi új szerzeményi kiállításán
1939. augusztus – szeptember	balatoni időszaka
1939. október – 1941. augusztus	második vecsési időszaka
1939. december	katonai továbbképzése
1940. április 21- május 5.	részvétele a Nemzeti Szalon csoportkiállításán
1940. június- október	katonai szolgálata (Erdély)
1940. december 15.	szereplése a Múcsarnok Nemzeti Kiállításán

1941. április 6-20.	részvétele a Nemzeti Szalon csoportkiállításán
1941. április – július	katonai szolgálata (Délvidék)
1941. szeptember közepétől	rajz- és matematika tanár a pannonhalmi bencés olasz gimnáziumban
1941. november 30- december 14.	részvétele a Nemzeti Szalon KUT kiállításán
1942. január 11- 25.	részvétele a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület „1942” kiállításán
1942. március 3- től	katonai szolgálata
1942. április 11-19.	részvétele az Ernst Múzeum csoportkiállításán
1942. május 1- től	frontszolgálata a Szovjetunió területén lévő hadszíntéren
1942. június 6- 22.	részvétele a Műcsarnok „A Magyar Művészetért,” kiállításán
1942. augusztus 8.	halálának napja Sztorozsevoje falunál

Szabados Jenő a fronton mint „század-irnok.” Sirja Voronyezsnél. Sokak levelezését ő intézte, segítette, bátorította, vigasztalt.

A művész utolsó fényképe a harctéren
és sírkeresztje a Novo Uszpenkai hősi temetőben 1942. augusztusában

SZABADOS JENŐ JUBILEUMI KIÁLLÍTÁSÁNAK KÉPEI 2011. SZEPTEMBER 23. - OKTÓBER 2.

A mű címe		Éve	Anyaga	Mérete mm/mm
1.	Falusi udvar	1927.	Akvarell, papír	178 × 238
2.	Facsoport a rét szélén	1928.	Akvarell, papír	275 × 410
3.	Nő kabátban	1931.	Szén, papír	580 × 430
4.	Kalapos férfi (cigány)	1933 k.	Olaj, vászon	460 × 315
5.	Napsütéses liget	1933 k.	Olaj, farost	700 × 500
6.	Támaszkodó akt	1934 k.	Olaj, vászon	605 × 450
7.	Önarckép	1938 k.	Olaj, vászon	380 × 480
8.	Fiúk a vízparton (Miskolci cigánygyerekek)	1935 k.	Olaj, vászon	730 × 610
9.	Halászek (üvegablakterv)	1936 k.	Akvarell, papír	155 × 100
10.	Mária kútja (üvegablakterv)	1936 k.	Akvarell, papír	150 × 121
11.	Öreg néni	1936.	Olaj, karton	700 × 530
12.	Kártyázók	1936.	Olaj, karton	870 × 1110
13.	Borbélyműhelyben	1937.	Olaj, karton	700 × 880
14.	Önarckép tükörrel	1937 k.	Olaj, karton	700 × 502
15.	Reggel Tihanyban	1937 k.	Akvarell, papír	310 × 400
16.	Kaktuszok (Agávék)	1938.	Olaj, vászon	865 × 590
17.	Római kertben (Lány a Gianicolón)	1938.	Olaj, vászon	590 × 700
18.	Elkésett hangversenylátogatók	1938 k.	Olaj, vászon	670 × 480
19.	Frascatti karnevál (Olasz karnevál)	1938.	Olaj, vászon	810 × 555
20.	Reggeliző család	1938.	Olaj, vászon	940 × 940
21.	Nyúltisztítás	1938 k.	Olaj, vászon	560 × 480
22.	Csendélet palackkal	1938 k.	Olaj, karton	573 × 410
23.	Anyám a varrógépnél	1939.	Akvarell, papír	120 × 105
24.	Kilátás a verandánkról	1939.	Gouache, papír	395 × 335
25.	Apám arcképe	1939.	Táblafreskó	370 × 370
26.	“Nyár” triptichon	1939-40.	Táblafreskó	400 × 1195
27.	Kordély	1939.	Olaj, vászon	800 × 800
28.	Hárfázó	1939.	Olaj, vászon	600 × 700
29.	Falusi temetés (Temetés Tihanyban, Tihanyi temetés)	1939.	Olaj, vászon	790 × 1100
30.	Kalapos önarckép	1939.	Olaj, vászon	400 × 220

31.	Katonák a vagonban (Katonák)	1939.	Olaj, karton	520 × 560
32.	Csendélet tojással	1940 k.	Olaj, vászon	660 × 490
33.	Anyám arcképe	1940 k.	vegy.tech,papír	270 × 330
34.	Alvók (pihenés)	1940.	Akvarell, papír	230 × 284
35.	Tetőfedés (Fedik a szomszéd házát)	1940.	Akvarell, papír	217 × 278
36.	Karosszékekben olvasó szerzetes (Imre)	1940.	Akvarell, papír	300 × 230
37.	Zakeus várja Jézust (Zakeus)	1940.	Táblafreskó	990 × 990
38.	Anyám mos (Mosás)	1941 k.	Akvarell, papír	228 × 298
39.	Beszélgetők a verandán	1941.	Akvarell, papír	223 × 290
40.	Önarckép	1941.	Olaj, vászon	483 × 514
41.	Szobám Pannonhalmán	1942.	Akvarell, papír	285 × 220
42.	Emberpár a téli Bakonyban (Téli táj)	1942.	Olaj, vászon	940 × 920

Valamennyi kiállított mű magántulajdonban van,
kivéve a 27. számú képet, amely
„kölsön a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből”.

Köszönetet mondunk a kiállításon szereplő művek kölcsönzéséért
a Magyar Nemzeti Galériának és a magángyűjtőknek.

A kiadványban szereplő és külön nem jelölt művek magántulajdonban vannak.

A KIADVÁNYBAN SZEREPLŐ FOTÓKAT KÉSZÍTETTÉK:

Berényi Zsuzsa: 1; 13. kép

Bíró Sándor: 7; 25; 27. kép

Fehér Katalin: 2; 3; 10; 39; 45; 46; 47; 55; 56; 57; 58; 59. kép

Gégöl Csenge: 30. kép

Kerek István: 38; 42. kép

Leiner András: 5. kép

Mester Tibor: 19. kép

Szabados László: 4; 6; 8; 9; 11; 12; 14; 15; 16; 17; 18; 20; 21; 23; 24; 26; 28; 29; 31; 32; 33; 34; 35;
36; 37; 40; 41; 43; 44; 48; 49; 50; 51; 52; 53; 54; 60; 61; 62; 63; 64. kép

A 22. kép a BÁV honlapjáról lett letöltve.

A Magyar Nemzeti Galéria az 1; 2; 3; 10; 13; 39; 45; 46; 47; 55; 56; 57; 58 és 59-es képek, a Belvedere Szalon, Galéria és Aukciós Ház a 7; 25 és 27-es képek, a Virág Judit Galéria és Aukciósház a 19-es kép, a Saphier Gyűjtemény a 28; 38 és 42-es képek fotóit bocsátotta a kiadvány rendelkezésére.

Köszönetet mondunk a fotók közlésének engedélyezéséért.

62. *Haját igazító akt,*
1933., ceruza, papír, 473 × 313

63. *Térdeplő akt,*
1933., ceruza, papír, 473 × 313

A kiállítás védnöke:
KIS TÓTH JÁNOS
művelődési ház igazgató

TÁMOGATÓK

Abigél Galéria és Aukciós Ház	Nagyházi Galéria és Aukciósház
AGROGEO KFT	Pannonhalmi Főapátság
ARTE Galéria és Aukciós Iroda	Papp Gyula
Aszalós Endre	Polgár Galéria és Aukciósház
BÁV. Galéria és Aukciós Ház	Rigóné Szabó Mária
Balatoni Múzeum	Rijsemus Gerard
Bátainé Mácsai Anikó dr.	Saphier Dezső
Belvedere Szalon, Galéria és Aukciós Ház	Sághy Kálmánné
Demeter Zoltán	Sárfehér Szövetkezet
Egri Főegyházmegye	Sárváry András dr.
Ferences Levéltár	Schweighoffer Tiborné
FOTOCENTER STÚDIÓ	Selmeczi Imre
Gégöl Csenge	Selmeczi Vilmos
Gégöl Gáspó	Siófok Galéria
Gégöl Géza	Sümei György
Göbölös Antal dr.	S & E Kft.
Görög Béla	Szabados András
Greksza László és neje Szabados Mária	Szabados Éva Luca
G. Tóth László dr.	Szabados László
Grillus Vilmos id.	Szabados Miklós
Izsáki Házitészta Kft.	Szabados Miklósné
Katus Zoltán dr.	Szabados Noémi
Kathyné Szabados Adrienne	Szabados Pál dr.
Kenyeres Dénes	Szabados Pál
Kevéné Mayer Anikó	Szabados Pál ifj.
Kieselbach Galéria és Aukciósház	Szabados Stefánia
Kis Tóth János	Szabados Tamás
Kiss Csaba	Szabados rokonok Mihályiból
Kiss Ferencné	Szekeres Istvánné
Kiss Gábor dr.	Szlahó Csaba
Kiss Gergely	Szűcsné Zomborka Márta
Kiss Veronika	Tímári Géza dr.
KLEVER-TOP Kft.	Tóth Lászlóné
Komondi József	Vajk Ádám
Korbély István	Vajk Borbála
Lugosi Mária dr.	Vác Város Önkormányzata
Madocsay Kinga	Váci Egyházmegye
Magyar Képzőművészeti Egyetem	Váci Idősek Otthona
Magyar Nemzeti Galéria	Vecsés Város Önkormányzata
Medgyesiné Bakó Erika	Vertán Pálné
Moldováné Szabados Dorottya	Virág Judit Galéria és Aukciósház
MTA Művészettörténeti Kutató Intézet	Zetényi Csukás Ferenc
	Zsámbéky Monika dr.

A fotókat gondozta:
Leiner András

A kiállítást rendezte:
dr. Zsámbéky Monika művészettörténész és
Görög Béla művészeti vezető

A mellékelt CD a művész összes fellelt alkotását tartalmazza.

ISBN 978-963-08-2009-7

Kiadó: Irisz Repro Stúdió Kft.
Nyomdai előkészítés: Irisz Repro Stúdió, Kecskemét (06-76/415-916)

Készült 2011-ben 400 példányban.

ISBN 978-963-08-2009-7

